

PedPilots - Vodič za samostalno učenje za nastavnike

2024-1-HU01-KA220-SCH-000250549

Finansira
Evropska unija

PedPilots – Obuka za nastavno osoblje

Jedinica za učenje 1.

Izbor učesnika

SRB

„Finansirano sredstvima Evropske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne odražavaju nužno zvanične stavove Evropske unije ili Fondacije Tempus. Ni Evropska unija, ni nadležni organ koji dodeljuje sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.”

12 poglavlja našeg radnog lista dostupna su na web-stranici projekta, gdje se mogu besplatno preuzeti i koristiti. Preporučujemo Genially kao digitalni nastavni resurs koji se može koristiti samostalno.

<https://www.pedpilot.eu/>

<https://view.genially.com/6885f7076f6692a268885f03>

1. Izbor učesnika

Uvod

Jedan od ključnih elemenata uspešnih međunarodnih mobilnosti jeste **pažljiv izbor učesnika** – kako učenika, tako i nastavnika pratilaca. Ovaj proces nije samo pitanje „odabira najboljih”. Potrebno je uzeti u obzir **motivaciju** učenika, njihove **lične osobine**, **mogućnosti razvoja**, kao i **dinamiku cele grupe**.

Tokom selekcije često se susrećemo sa izazovima kao što su odustajanja, uključivanje rezervnih članova ili održavanje ravnoteže u timu. Ove situacije mogu biti posebno zahtevne za nastavnika početnika, jer zahtevaju **organizovanost**, **empatiju** i **sposobnost predviđanja**.

Ova nastavna jedinica pomaže da se korak po korak razmotri proces selekcije, upoznaju praktični kriterijumi i relevantna pitanja, kao i da se prepozna uloga tipologije ličnosti u dinamici grupe, kako bi se unapred pripremilo reagovanje na moguće poteškoće. Cilj nije samo formiranje dobro funkcionišuće grupe, već i to da međunarodna mobilnost bude **istinska prilika za razvoj svakog učesnika**.

Ciljevi

- izbor i koordinacija članova tima
- faze konflikta i strategije rešavanja
- lista za hitne situacije i komunikacija sa roditeljima
- prepoznavanje mogućnosti za dalje unapređenje

Vreme predviđeno za nastavnu jedinicu

90 minuta

Ishodi učenja

- razvoj grupa i zajednica (otvorenost, jednaka šansa za sve, kultura argumentacije, međusobno poštovanje, prihvatanje, saradnja)
- komunikacija i upravljanje konfliktima (saradnja, rešavanje problema, održavanje kontakta, poštovanje propisa, autentična komunikacija, primanje povratne informacije, sposobnost uveravanja i otvorenost za ubeđivanje)
- posvećenost i profesionalna odgovornost u sopstvenom razvoju (samorefleksija, saradnja sa drugima, profesionalna kooperacija, planiranje budućih koraka)

Nastavni materijal kroz praktične vežbe

I. Uvodne misli – pokretačka pitanja

Pre početka samog procesa selekcije, pročitajte sledeće tri situacije i izaberite jednu, pa odgovorite na postavljena pitanja.

- Zašto je izbor odgovarajućih učesnika toliko važan u međunarodnom programu mobilnosti? Kako kompetencije učesnika utiču na dinamiku grupe i uspeh programa?
- Kako obezbediti da svaki učenik i nastavnik u okviru programa dobije odgovarajuću ulogu? Kako meriti motivaciju i spremnost učenika pre polaska?
- Šta se dešava ako učenik ili nastavnik odustane neposredno pre mobilnosti? Kako upravljati situacijom i kako odabrati zamenu tako da grupa nastavi da funkcioniše skladno?
- Kako različiti tipovi ličnosti utiču na dinamiku tima? Kako prisustvo različitih temperameta menja saradnju? Kako možemo svesno jačati koheziju grupe?

Situaciona vežba

1. situacija – Dileme pre selekcije

Nastavnici započinju proces odabira učenika za međunarodnu mobilnost. Prijavilo se više učenika, ali svaki od njih ima svoje prednosti i nedostatke. Jedan učenik je odličan u učenju, ali je nesiguran u timskom radu i mogao bi narušiti dinamiku grupe. Drugi učenik je visoko motivisan, ali nema izuzetne akademske rezultate i još nije pokazao kako funkcioniše u grupi.

1. zadatak

- Kako odlučujete koga odabrati za program i zašto?
- Koji je najvažniji kriterijum pri donošenju odluke? Zašto?
- Kako obezbediti da grupa funkcioniše harmonično i efikasno, uzimajući u obzir različite kompetencije?

2. situacija – Upravljanje odustajanjem

Nedelju dana pre puta jedan učenik odustaje zbog porodičnih razloga. Grupa je već započela pripreme i potrebno je brzo uključiti novog člana.

2. zadatak

- Kako saopštavate promenu grupi tako da izazove što manje stresa?
- Kako birate zamenu koja se može brzo uklopiti i održati dinamiku grupe?
- Šta ako grupa ne prihvata novu osobu?

3. situacija – Tipovi ličnosti i dinamika grupe

Tokom programa počinje da se razvija konflikt između tri učenika. Jedan je dominantan, drugi podržavajući, treći povučen i introvertan. Dominantna ličnost preuzima komunikaciju, dok druga dva ostaju pasivna, što narušava koheziju grupe.

3. zadatak

- Kako možete pomoći timu da različite ličnosti harmonično sarađuju?
- Kako se može primeniti teorija tipova ličnosti da bi se istakle snage tima i sprečili ili rešavali mogući konflikti?
- Koji konkretan korak možete preduzeti da poboljšate komunikaciju unutar grupe?

Ako ste razmišljali o ovim situacijama, verovatno su se pojavila i lična iskustva povezana sa temom. To pokazuje da izbor učesnika krije mnogo zamki i zato zahteva posebnu pažnju.

II. Izbor učesnika

Tokom procesa selekcije potrebno je uzeti u obzir niz faktora kako bi međunarodna mobilnost zaista bila uspešna. U nastavku se nalaze smernice koje mogu pomoći u preciziranju kriterijuma za odabir učesnika. Pročitajte pažljivo sledeće korake!

2.1. Sposobnosti i kompetencije

Ne odlučuju samo ocene – iako ni one nisu beznačajne. Važno je i koliko učenici umeju da rešavaju probleme, koliko su otvoreni za nova iskustva i koliko ih zanimaju druge kulture. Znanje stranog jezika? Naravno da je važno! Nastavnici, sa svoje strane, treba da budu pripremljeni ne samo „na papiru“, već i u praksi: da vode, podstiču i podrže učenike – to će biti njihova ključna uloga.

2.2. Motivacija i posvećenost

Idealno je kada učenik ne učestvuje u programu samo zato što „dobro zvuči u biografiji“, već zato što ga iskustvo zaista zanima i spreman je da se angažuje do kraja. Nastavnici bi u ovom

procesu trebalo da budu „superjunaci“ koji ne samo vode, već i pružaju podršku i ostaju prisutni onda kada su učenicima najpotrebniji.

2.3. Uzimanje u obzir dinamike grupe

Važno je ne samo da se tim okupi, već i da može da sarađuje, komunicira i međusobno se podržava. Obratite pažnju na to da u grupi budu i vođe, i ljudi koji pružaju podršku iz pozadine, kao i tihi mislioci — jer raznolikost zaista prijatno utiče i čini tim funkcionalnijim.

2.4. Učesnici različitih pozadina

Birajte učesnike koji dolaze iz različitih okruženja – jer što je grupa raznovrsnija, to će iskustva i mogućnosti učenja biti bogatija. Dobra mobilnost je kao dobra salata: najbolja je kada ima mnogo sastojaka!

2.5. Fleksibilnost i sposobnost prilagođavanja

Mobilnost = neočekivane situacije. Ovo nije naučna fantastika, već realnost. Potrebni su učesnici koji mogu brzo da reaguju, prevaziđu poteškoće i ne gube prisebnost čak i kada se nešto promeni u poslednjem trenutku. Uloga nastavnika je da tu fleksibilnost „vodi“ i podrži.

2.6. Jasni i merljivi ciljevi i očekivanja

Svako treba jasno da zna zašto je deo programa i šta se od njega očekuje. Očekivanja treba da budu jasna, a ciljevi merljivi – tako je lakše sarađivati i doživeti uspeh.

2.7. Priprema i uvodni programi

Selekcija je samo početak. Učesnike treba pripremiti kako ih ništa ne bi iznenadilo. Dobrim uvodnim programima svi se samouverenije upuštaju u iskustvo – tako mobilnost postaje ne samo uspešna, već i prijatna.

Ako sve ovo uzmete u obzir, garantovano ćete sastaviti tim sa kojim program neće samo funkcionisati, već će biti pravo zadovoljstvo učestvovati u njemu. I slobodno podelite ovaj „trik“ sa kolegama!

1. zadatak: Napravite listu kriterijuma koji su važni tokom selekcije. Uporedite je sa mišljenjima kolega ili preporučenim sistemom kriterijuma (videti priloge 1–3) kako biste procenili spremnost i prikladnost učesnika iz više perspektiva.

2. zadatak: Koristeći prethodno definisane kriterijume, zamislite jednog kolegu ili učenika i ocenite ga. Ako osvoji više od 35 poena, može da putuje sa vama. :)

III. Upravljanje odustajanjima i izbor učesnika-zamena

Ponekad se dogodi da pažljivo izabran član tima zbog ličnih, zdravstvenih, porodičnih ili drugih razloga ipak ne može da učestvuje, i to se sazna u poslednjem trenutku. Tada je potrebno izabrati zamenskog učesnika, bilo da je u pitanju učenik ili prateći nastavnik. U nastavku je opisana konkretna situacija sa detaljima o učesnicima, kontekstu i kandidatima za zamenu. Pročitajte pažljivo situaciju, zatim rešite zadatke. Zbog obima, **zadatak se nalazi u prilogu broj 4.**

IV. Dinamika grupe i tipologija ličnosti

Kakav biste vi bili član tima?

Zadatak: Koristite neki od alata za tipologiju ličnosti (npr. Myers-Briggs ili DISC test, linkovi u nastavku) kako biste saznali kojoj vrsti pripadate i kako biste se uklopili u tim.

<https://ennea.hu/>

<https://enneagram-personality.com/hu>

<https://www.nn.hu/szemelyiseg-teszt>

V. Rezime

Izbor učesnika i upravljanje dinamikom grupe nisu samo „administrativne formalnosti“. To je jedan od ključnih faktora da mobilnost ne bude dobra samo na papiru, već da u stvarnosti bude zanimljiva, korisna za sve učesnike i teče glatko. Ako pažljivo formiramo tim i vodimo računa o tome ko sa kim dobro može da sarađuje (a ko ne), možemo sebe poštedeti mnogih kasnijih komplikacija. Upravljanje odustajanjima i učesnicima-zamenama takođe nije ništa strašno – potrebna je samo fleksibilnost (i ponekad malo kreativnosti i smisla za humor). Tipologija ličnosti je takođe koristan alat. Ako znamo ko je entuzijastični pokretač, ko je mirotvorac, a ko je onaj koji uvek donese kafu (ili bar dobro raspoloženje), već smo na pola puta do uspeha. I ne zaboravimo: iz svakog projekta učimo nešto novo. Sledeći put ćemo moći da sastavimo još bolji, još uigraniji tim, pa će svaka naredna mobilnost biti još uspešnija.

Pitanje za poneti

Kako možete obezbediti da buduće međunarodne mobilnosti ne samo da zvuče dobro, već da zaista i uspeju? Kako biste uskladili različite tipove ličnosti, dinamiku grupe i zajedničke ciljeve tako da svako zaista nešto nauči i obogati se iskustvima?

Brza kontrolna lista

(ne samo za „čekiranje“, već i za stvarno promišljanje i malo unutrašnjeg mira :)

1. Planiranje – pre nego što krenemo

- Da li ste definisali cilj mobilnosti i koje veštine su potrebne za učešće?
- Da li ste razradili kriterijume za selekciju? (Ne računaju se samo ocene! Motivacija, ličnost i uklapanje u tim jednako su važni.)

– Da li ste jasno i otvoreno komunicirali uslove prijave? (Nije dobro ako učenici prvi put čuju „već se završilo“ u hodniku.)

2. Proces selekcije

- Da li ste prikupili prijave i procenili ih prema unapred definisanim kriterijumima?
- Da li ste razmotrili koliko dobro učesnici mogu da sarađuju? (Dinamika grupe je zaista ključna!)
- Da li ste sproveli potrebne provere? (npr. važeći dokumenti, stvarna mogućnost učešća)
- Koje ste metode koristili za procenu motivacije? (Ako je nečiji entuzijazam mlaka voda, vredi preispitati situaciju.)
- Da li ste sigurni da učesnici razumeju cilj programa i očekivanja?

3. Upravljanje odustajanjima i učesnicima-zamenama

- Da li imate rezervni plan ako neko odustane?
- Da li imate strategiju kako brzo izabrati odgovarajuću zamenu?
- Da li ste o promenama obavestili ceo tim? (Nije dobro ako se „neprimetno zameni“ učesnik.)
- Da li ste omogućili da se učesnik-zamena brzo uklopi i ne poremeti postojeću dinamiku grupe?

4. Dinamika grupe i tipovi ličnosti

- Da li ste uzeli u obzir da su učesnici različiti tipovi ličnosti? (vođa, podrška, tihi posmatrač itd.)
- Da li ste prepoznali potencijalne izvore konflikta i pripremili plan za njihovo rešavanje?
- Da li su uloge u timu jasno definisane tako da svako zna šta se od njega očekuje?

- Da li imate plan za održavanje i jačanje kohezije grupe?
- Da li ste obezbedili da svaki učesnik dobije potrebnu podršku tokom programa?

5. Refleksija i evaluacija

- Da li ste povremeno proveravali kako funkcioniše grupa i kakva je dinamika?
- Da li ste podstakli učesnike da daju povratne informacije i razmišljaju o svojoj ulozi i učinku?
- Da li ste nakon programa prikupili iskustva i naučene lekcije i koristite li ih za sledeću selekciju?
- Da li ste dali povratnu informaciju grupi i zajednički analizirali program, izbor učesnika i saradnju?

Ako na većinu pitanja možete odgovoriti potvrdno, vrlo verovatno ste sastavili mobilnost koja nije samo glatka i organizovana, već donosi pravo iskustvo svim učesnicima. I ono najbolje: sledeći put biće još lakše!

Pomoćni materijali

<https://ennea.hu/>

<https://enneagram-personality.com/hu>

<https://www.nn.hu/szemelyiseg-teszt>

Proverite svoje znanje

1. Koji je najvažniji prvi korak pre izbora učesnika?
 - a) Pitati nastavnike koga bi preporučili
 - b) Definirati cilj međunarodnog programa mobilnosti i potrebne veštine
 - c) Osloniti se na iskustva iz prethodnog programa

2. Koji kriterijum sam po sebi NIJE dovoljan za odabir učenika?
 - a) Dobar školski uspeh
 - b) Dobro vladanje
 - c) Zanemarivanje lične motivacije
3. Koji je glavni cilj određivanja učesnika-zamena?
 - a) Motivisati izabrane učesnike
 - b) Proširiti grupu za putovanje
 - c) Biti spreman za slučaj odustajanja
4. Zašto je važno uzeti u obzir dinamiku grupe prilikom selekcije?
 - a) Zato što svi vole da rade u timu
 - b) Zato što se konflikti mogu potpuno izbeći
 - c) Zato što je efikasna saradnja ključ uspeha međunarodne mobilnosti
5. Šta može biti jedan od najčešćih izvora konflikta u timu?
 - a) Različiti nivoi znanja jezika
 - b) Saradnja različitih tipova ličnosti
 - c) Izbor destinacije
6. Koja izjava je TAČNA kada je reč o izboru nastavnika?
 - a) Samo iskusni nastavnici mogu putovati
 - b) Izabrani nastavnik treba da zna da sarađuje i sa učenicima i sa partnerima
 - c) Samo oni koji žele da putuju mogu se prijaviti
7. Kako se najbolje može upravljati odustajanjem?
 - a) Odmah raspisati novu prijavu
 - b) Pripremiti učesnike-zamene unapred
 - c) Otkazati ceo program

8. Šta znači uzimanje u obzir tipologije ličnosti?
 - a) Analiziranje spoljašnjih osobina učenika
 - b) Razumevanje tipa ličnosti i ponašanja učenika
 - c) Rangiranje školskog uspeha
9. Koji način NIJE dobar za procenu motivacije tokom selekcije?
 - a) Usmeni intervju
 - b) Esej napisan unapred
 - c) Nasumično izvlačenje
10. Zašto je korisno tražiti povratne informacije od učesnika nakon programa?
 - a) Jer je to obavezna administracija
 - b) Jer se na osnovu toga mogu nagraditi učesnici
 - c) Jer to pomaže u unapređenju budućih procesa selekcije i pripreme

Rešenja (sa objašnjenjem)

11. b) Jasno definisanje ciljeva i potrebnih kompetencija daje osnovu za izbor učesnika.
12. c) Lična motivacija je ključna; dobre ocene same po sebi nisu dovoljne.
13. c) Određivanje zamena obezbeđuje fleksibilnost u slučaju odustajanja.
14. c) Dinamika grupe utiče na saradnju, atmosferu i rešavanje konflikata.
15. b) Saradnja između različitih tipova ličnosti često donosi izazove.
16. b) Uloga nastavnika nije samo nadzor, već i aktivna saradnja.
17. b) Najbolje je imati unapred pripremljene učesnike-zamene.
18. b) Tipologija ličnosti znači razumevanje ponašanja učenika i njihovog funkcionisanja u grupi.
19. c) Nasumično izvlačenje ne odražava motivaciju ni podobnost.

20. c) Povratne informacije pomažu u unapređenju procesa i razmeni iskustava.

Izvori

Wertán Janka: Upotrebljivost enneagram karakterološke tipologije u razvoju liderstva, Novi Radni Pregled, II. godište, 2021 / br. 4.

<https://enneagram-tanfolyam.hu/az-enneagram-eredete/>

<https://itmental.hu/category/spiritualitas/enneagram/>

<https://www.astronet.hu/test-es-lelek/lelekgyogyaszat/enneagram-8211-melyik-szemelyisegtipusba-tartozol-43348/>

<https://gephaz.metropolitan.hu/storage/documents/94/Wert%C3%A1n%20Janka-%20Az%20Enneagram%20karaktertipol%C3%B3gia%20haszn%C3%A1lhat%C3%B3s%C3%A1ga%20a%20vezet%C5%91fejleszt%C3%A9sben-17367639999.pdf>

<https://www.youtube.com/watch?v=0uG1zd9X1CI>

https://www.szertelenkek.hu/anyagok/negyszin_kerdoiv.pdf

1. prilog

Kriterijumi za izbor nastavnika za Erasmus+ mobilnosti

Izbor nastavnika je ključan kako bi učenike pratili odgovorni, iskusni i podržavajući mentori, koji mogu da upravljaju logistikom, obezbede sigurnost i podstaknu učenje tokom mobilnosti. Pravilno odabran nastavnički tim unapređuje celokupan kvalitet i efekat Erasmus+ projekata, zahvaljujući efikasnoj koordinaciji i smislenom interkulturalnom angažovanju. Prilikom odabira nastavnika koji prate grupu učenika u Erasmus mobilnostima, potrebno je uzeti u obzir i praktične i pedagoške aspekte kako bi se obezbedila uspešnost i sigurnost programa.

Stručni i pedagoški kriterijumi

1. *Iskustvo sa međunarodnim projektima ili Erasmus+ programima*
Poznavanje ciljeva i procedura Erasmusa omogućava lakšu koordinaciju.
2. *Znanje stranog jezika*
Dobro poznavanje engleskog (ili jezika zemlje domaćina) radi efikasne komunikacije u inostranstvu.
3. *Nastavničko iskustvo i stručna relevantnost*
Idealno je da nastavnikova oblast rada bude povezana sa fokusom mobilnosti (npr. STEM, jezici, umetnost).
4. *Veštine vođenja razreda i nadzora učenika*
Sposobnost upravljanja različitim grupama učenika, regulisanja ponašanja i rešavanja konflikata.
5. *Kulturna osetljivost i otvorenost*
Spremnost na prihvatanje drugih kultura i podsticanje učenika na interkulturalno učenje.
6. *Organizacione i administrativne veštine*
Sposobnost upravljanja logistikom, dokumentacijom i nepredviđenim situacijama.

Lični i međuljudski kriterijumi

7. *Pouzdanost i odgovornost*
Nastavnik mora biti osoba kojoj učenici, roditelji i kolege mogu verovati.
8. *Poznavanje prve pomoći i spremnost za hitne situacije*
Osnovna obuka ili spremnost da se ona završi pre putovanja predstavlja prednost.
9. *Timski rad i saradnja*
Sposobnost da dobro sarađuje sa drugim nastavnicima i organizacijama domaćinima.
10. *Empatija i odnos sa učenicima*

Nastavnik treba da bude osoba kojoj će se učenici rado obratiti i u nepoznatom okruženju.

11. *Fleksibilnost i prilagodljivost*

Sposobnost da ostane pribran i prilagodi planove kada stvari ne idu po očekivanom.

Dodatni aspekti

12. *Polna ravnoteža*

Uzeti u obzir odnos učenika i nastavnika po polu, radi adekvatnog smeštaja i bezbednosti.

13. *Prethodno učešće u pripremnim aktivnostima*

Prednost imaju nastavnici koji su doprineli planiranju mobilnosti, izboru učenika ili izradi projekta.

14. *Spremnost da doprinese diseminaciji i praćenju rezultata*

Uključivanje u izveštavanje, prezentacije i deljenje iskustava nakon mobilnosti.

15. *Zdravstvena i fizička spremnost*

Neophodno je biti spreman za putovanja, duge dane i aktivan nadzor učenika.

Metode izbora nastavnika za Erasmus+ mobilnosti

Prijava i motivaciono pismo

Nastavnici predaju pisanu prijavu u kojoj objašnjavaju zašto žele da učestvuju, koja relevantna iskustva i veštine poseduju i kako će doprineti projektu pre, tokom i nakon mobilnosti. Ovo omogućava procenu motivacije i usklađenosti sa ciljevima projekta.

Procena na osnovu bodovne matrice

Strukturirani sistem bodovanja (kao što je ranije pomenuto) omogućava objektivno poređenje kandidata prema unapred definisanim kriterijumima, kao što su iskustvo, znanje jezika ili odnos sa učenicima.

Intervju ili grupna diskusija

Kratki intervjui ili razgovori mogu pojasniti motivaciju kandidata, proceniti komunikaciju i fleksibilnost, kao i reakcije u situacionim pitanjima (npr. „Kako biste reagovali u hitnoj situaciji u inostranstvu?“).

Prethodno učešće u Erasmus ili školskim projektima

Posebna prednost daje se nastavnicima koji su već doprineli planiranju, koordinaciji, pripremnim radionicama ili mentorisanju učenika u okviru projekta.

Timski balans i rotacija

Radi pravičnosti i razvoja kapaciteta škole, neke institucije rotiraju učešće nastavnika kroz više mobilnosti, uzimajući u obzir ravnotežu iskustva, pola i nastavnih oblasti u timu.

Matrica bodovanja za izbor nastavnika u Erasmus mobilnostima (maks. 55 bodova)

Br.	Kriterijum	Opis
Skala		
1. Iskustvo sa Erasmus/ međunarodnim projektima 0-5		Prethodno učestvovao/la u Erasmus+ ili sličnim projektima.
2. Znanje stranog jezika (npr. engleski ili jezik domaćina) 0-5		Može efikasno da komunicira na radnom jeziku mobilnosti.
3. Nastavničko iskustvo i stručna relevantnost 0-5		Stručnost je u skladu sa fokusom mobilnosti i može da ga poveže sa ciljevima učenja učenika.
4. Sposobnost nadzora i vođenja učenika 0-5		Može da upravlja ponašanjem i dobrobiti učenika i da im pruži podršku.
5. Kulturalna otvorenost i interkulturalne veštine inkluziju. 0-5		Pokazuje otvorenost prema novim kulturama i podstiče raznolikost i
6. Organizacione veštine 0-5		Može da planira i koordinira
7. Empatija i odnos sa učenicima 0-5		administrativne i logističke zadatke. Učenici mu/joj veruju, ponaša se kao

8. Tímaki rad i saradnja
0-5

podržavajuća odrasla osoba.
Dobro sarađuje sa kolegama i spoljnim

9. Fleksibilnost i rešavanje problema
0-5

partnerima.
Prilagođava se novom okruženju i

10. Prva pomoć / spremnost za hitne situacije
spreman/na 0-3

samostalno rešava probleme.
Ima obuku iz prve pomoći ili je

11. Uzimanje u obzir rodne ravnoteže
odnosa 0-2

da je završi pre puta.
Pomaže održavanju uravnoteženog

12. Doprinos pripremi / praćenju rezultata
0-5

polova u pratećem osoblju.
Učestvuje u planiranju ili je posvećen/a

deljenju rezultata projekta.

Saveti za upotrebu matrice

- Mogu se odrediti minimalne prag vrednosti (npr. potrebno je osvojiti najmanje 35 poena da bi se učesnik uopšte razmatrao).
- Težina ili maksimalni broj poena mogu se prilagoditi ako su neki kriterijumi važniji od drugih.
- Matrica se može koristiti i tokom razgovora sa kolegama radi objektivnijeg bodovanja.

2. prilog

Kriterijumi za izbor učenika za međunarodnu mobilnost

Izbor učenika je važan kako bi učesnici bili motivisani, odgovorni i spremni da u potpunosti iskoriste Erasmus+ iskustvo, dok istovremeno pozitivno predstavljaju školu. Pravedan i promišljen proces selekcije podstiče inkluziju i obezbeđuje jednake šanse za učenike različitih pozadina.

Kriterijumi vezani za studije i projekat

1. Interesovanje i motivacija
Iskrena zainteresovanost za temu mobilnosti i motivisanost za učešće.
2. Relevantnost u odnosu na ciljeve projekta
Učeničova obrazovna pozadina ili ciljevi učenja uklapaju se u temu projekta.
3. Znanje jezika
Sposobnost razumevanja i komunikacije na radnom jeziku mobilnosti (najčešće engleski).
4. Školski uspeh / radne navike
Pokazuje odgovornost, završava zadatke i održava pozitivan stav prema učenju.

Lični i socijalni kriterijumi

5. Timski rad i saradnja
Dobro sarađuje sa drugima i pozitivno doprinosi grupnim aktivnostima.
6. Prilagodljivost i samostalnost
Sposoban da se prilagodi novom okruženju i da rešava zadatke uz ograničen nadzor.
7. Ponašanje i preuzimanje odgovornosti
Pokazuje zrelost, poštuje pravila i dostojno predstavlja školu.
8. Empatija i interkulturalna svesnost
Pokazuje poštovanje prema drugima i otvorenost prema različitim kulturama

Inkluzivni i pristupni kriterijumi

9. Učenici sa manje mogućnosti (po potrebi)
Prednost se može dati učenicima iz ekonomski, društveno ili geografski nepovoljnijih uslova.
10. Učešće u pripremnim aktivnostima
Učestvovao u sastancima, časovima jezika, radionicama itd.
11. Doprinos diseminaciji
Spremnost da po povratku podeli iskustva sa drugima

Metode izbora učenika za međunarodnu mobilnost kako bi se osigurali pravednost, inkluzivnost i usklađenost sa ciljevima projekta

Prijavni formular i motivaciono pismo

Učenici popunjavaju formular i pišu kratko motivaciono pismo u kojem objašnjavaju zašto žele da učestvuju, šta žele da nauče i kako planiraju da doprinesu projektu i školi po povratku. Ovo pomaže proceni motivacije, posvećenosti i razumevanja mobilnosti.

Procena prema bodovnoj matrici

Jasan i strukturiran sistem bodovanja omogućava poređenje kandidata prema motivaciji, znanju jezika, trudu u učenju, socijalnim veštinama i kriterijumima inkluzije (npr. manje mogućnosti).

Intervjui ili grupne diskusije

Omogućavaju procenu komunikacije, sposobnosti timskog rada, odnosa prema različitosti, kao i zrelosti i samostalnosti učenika.

Preporuke nastavnika

Mišljenje razrednog starešine ili predmetnog nastavnika može ukazati na ponašanje učenika, pouzdanost, prilagodljivost i sposobnost predstavljanja škole.

Učešće u pripremnim aktivnostima

Prednost mogu imati učenici koji učestvuju u časovima jezika, radionicama ili projektnim sastancima, kao i oni koji aktivno učestvuju u planiranju školskih aktivnosti.

Obezbeđivanje inkluzije i jednakih mogućnosti

Obratiti pažnju na to da učenici iz manje povoljnih uslova imaju rezervisana mesta ili dodatne bodove, kao i na balans polova i raznolikost učesnika.

Selekcija učenika: Matrica bodovanja za međunarodne mobilnosti (maks.55 bodova)

Br.	Kriterijum	Opis	Skala
1.	Interesovanje i motivacija	Iskreno interesovanje i jasni razlozi za prijavu	0–5
2.	Relevantnost u odnosu na projekat	Povezanost između profila učenika i teme projekta	0–5
3.	Znanje jezika	Sposobnost komunikacije na radnom jeziku	0–5
4.	Odnos prema učenju / odgovornost	Pouzdanost u izvršavanju školskih obaveza	0–5
5.	Timski rad i socijalne veštine	Dobro sarađuje u grupnom okruženju	0–5
6.	Prilagodljivost i samostalnost	Mirno i inicijativno reaguje na izazove	0–5
7.	Ponašanje i stav	Poštuje pravila, disciplinovan, dostojno predstavlja školu	0–5
8.	Interkulturalna svesnost	Pokazuje empatiju i otvorenost prema različitosti	0–5
9.	Učenik iz manje povoljnih uslova (ako se primenjuje)	Pripada grupi sa društvenim/ekonomskim/geografskim otežavajućim okolnostima (može ostvariti prednost)	0–5
10.	Učešće u pripremnim aktivnostima	Učestvovao u uvodnim sastancima, kursevima, radionicama itd.	0–5
11.	Posvećenost diseminaciji	Spreman da po povratku podeli iskustva sa drugima	0–5

3. prilog

Dodatni kriterijumi za međunarodnu stručnu praksu (stručno obrazovanje ili mobilnost iz škole ka svetu rada)

Motivacija i povezanost sa budućom karijerom

- Jako interesovanje za konkretno područje stručne prakse
- Stručna praksa je u skladu sa budućim obrazovnim ili karijernim ciljevima

Profesionalni stav i radne navike

- Odgovornost, preciznost i zrelost
- Sposobnost praćenja uputstava i poštovanja rokova

Praktične / tehničke veštine

- Posедуje osnovne stručne veštine potrebne za praksu
- Pokazuje inicijativu i spremnost da usvaja nove alate, postupke ili tehnologije

Komunikacione i jezičke veštine

- Može da razume i koristi jezik u radnom kontekstu (npr. uputstva na radnom mestu)
- Spreman da razvija komunikaciju u multikulturalnom okruženju

Prilagođavanje radnom okruženju

- Snalazi se u novom okruženju, zadacima i rutinama
- Uz podršku može da se nosi sa nostalgijom, stresom i neočekivanim izazovima

Ponašanje i samostalnost

- U stanju je da se ophodi profesionalno na radnom mestu (ponašanje, higijena, timski rad)
- Pokazuje samostalnost, ali prepoznaje kada je potrebno da zatraži pomoć

Spremnost na kulturnu i profesionalnu integraciju

- Otvoren za učenje iz drugačijih radnih kultura
- Pokazuje poštovanje prema pravilima ponašanja, radnoj etici i raznolikosti

Matrica za bodovanje međunarodne stručne prakse

(stručno obrazovanje ili mobilnost iz škole ka svetu rada – maks. 50 bodova)

Br.	Kriterijum Skala	Opis	
1.	Motivacija i značaj za karijeru	Jasno interesovanje za područje prakse i njegova povezanost sa budućim ciljevima	0–5
2.	Profesionalni stav i radne navike	Zrelost, pouzdanost, tačnost i stabilne radne navike	0–5
3.	Osnovne praktične / tehničke veštine	Poseduje osnovna znanja i veštine potrebne za područje prakse	0–5
4.	Jezičke i komunikacione veštine	Razume i koristi radni jezik; spreman/na da se dalje razvija	0–5
5.	Prilagodljivost i upravljanje stresom	Konstruktivno se nosi sa novim okruženjem, rasporedom i izazovima	0–5
6.	Samostalnost i inicijativa	Radi samostalno, rešava probleme, traži pomoć kada je potrebna	0–5
7.	Interpersonalne veštine	Dobro sarađuje sa drugima, učtiv/a je i iskazuje poštovanje u profesionalnom okruženju	0–5
8.	Kulturalna svesnost i radna integracija	Spreman/na da se prilagodi različitim radnim praksama i poštuje interkulturalne razlike	0–5
9.	Učešće u pripremnim aktivnostima	Učestvovao/la u informativnim sastancima, jezičkoj obuci ili radionicama pre polaska	0–5
10.	Razmatranje otežavajućih okolnosti	Pripada grupi sa manje mogućnosti (ako se primenjuje i ako je relevantno)	0–5

Saveti za korišćenje

- Ovaj sistem bodovanja može se prilagoditi tako da odražava tip međunarodne stručne prakse (npr. ugostiteljstvo, IT, zdravstveni sektor, itd).
- Preporučuje se razmatranje uključivanja intervjua ili nastavničke procene radi preciznijeg vrednovanja određenih kriterijuma.
- Može se odrediti minimalan broj poena (npr. najmanje 35 bodova) ili koristiti kao deo šireg procesa selekcije.

4. prilog

Zadatak

Situacija: u okviru Erasmus mobilnosti na Kipru potrebno je pratiti grupu od 8 srednjoškolaca, a za to su odabrana dva iskusna i sposobna nastavnika.

Informacije o mobilnosti

- **3 nedelje na Kipru:** dug period, stoga su važni izdržljivost, fleksibilnost, rešavanje konflikata i održavanje dobre atmosfere
- **8 adolescenata (16–18 godina):** ovaj uzrast je samostalniji, ali i kritičniji. Važni su autentičnost, partnerski odnos, ali i jasne granice
- **kulturni, obrazovni i slobodno-vremenski programi:** verovatno je potrebna upotreba jezika, dobra organizacija, emocionalna podrška i upravljanje dinamikom grupe

Sledeća tabela sadrži informacije o osam srednjoškolaca koji učestvuju u mobilnosti: kratki opis, uključujući njihove prednosti, moguće poteškoće i koja vrsta podrške im je potrebna od pratećih nastavnika.

Učenik	Kratak opis	Prednosti	Teškoće / Rizici	Šta mu/joj je potrebno od pratećeg nastavnika
Bence	tih, posmatrački tip, dobar učenik	odgovoran, pouzdan	sklon anksioznosti, teško se otvara	strpljiva, ohrabrujuća prisutnost
Lili	društvena, okuplja grupu	komunikativna, fleksibilna	ponekad previše dominantna, sklona konfliktima sa drugim vođama	uravnotežena podrška u rešavanju konflikata
Mark	„tech” talent, uvek pomaže u digitalnim stvarima	kreativan, dobar u rešavanju problema	pomalo povučen, manje socijalan	pažnja da se ne izoluje
Esti	entuzijastična, maštovita, veoma se raduje putovanju	otvorena, dobro barata jezikom	ponekad rasejana, slabija koncentracija	pomoć u organizaciji, podsetnici

Petra	mного putovala sa porodicom, samouverena	самостална, добро решава проблеме	ponekad potcenjuje one sa manje iskustva	podrška ka razvijanju empatije i senzibilizacije
Krištof	povučen, ali duhovit	odan prijatelj, dobar posmatrač	u nepoznatom okruženju može postati nesiguran	individualna pažnja, ohrabrivanje
Noemi	odlična učenica, voli da organizuje	disciplinovana, precizna	sklona preopterećenju, perfekcionista	podrška u smanjenju stresa, pozitivna povratna informacija
Adam	sportski tip, opušten, uvek spreman na šalu	brzo stvara dobru atmosferu	ponekad nedisciplinovan, pažnja mu lako odluta	čvrsto, ali humoristično usmeravanje

Problem

Jedan od izabranih pratećih nastavnika mora da otkáže učešće iz zdravstvenih razloga nedelju dana pre mobilnosti. Takođe, njegov/njen kolega ne želi da ide bez njega/nje. Zbog toga je hitno potrebno izabrati novog (ili nove) pratećeg nastavnika. U nastavku se nalaze kratki opisi troje prijavljenih kandidata.

Kandidati:

1. Tetka Žuža (nastavnica pred penzijom)

Tetka Žuža predaje već 35 godina u školi, a učenici navodno "osete miris njenih kolača već u hodniku". Svojim entuzijazmom i brigom stvara osećaj sigurnosti. Već je učestvovala u jednom međunarodnom projektu, ali ne govori dobro engleski i digitalne uređaje i dalje naziva "pametnim spravicama". Njena najveća snaga je rešavanje konflikata i izgradnja timskog duha. Trotedeljno odsustvo može biti logistički zahtevno za njenu porodicu, ali pokušala bi da to reši.

2. Profesor Balaž (mladi nastavnik informatike)

Balaž radi u školi tri godine i učenici ga obožavaju zbog njegovog tehnološkog znanja i opuštenog stila. Tečno govori engleski i već je bio na Erasmus obuci u inostranstvu, ali još nikada nije pratio učenike na dužem putovanju. Nedostaje mu iskustvo u "upravljanju kriznim situacijama na terenu", ali je entuzijastičan, fleksibilan i mogao bi da završi svu potrebnu administraciju u roku od nedelju dana.

3. Profesorka Edit (iskusna razredna, srpski i engleski jezik)

Edit je izuzetna u organizaciji, precizna i uvek sve završava na vreme (često i umesto

drugih). Njen nivo engleskog je B2 – ne govori savršeno tečno, ali se dobro snalazi u situacijama poput aerodroma ili logistike puta. Predaje učenicima, ali uglavnom voli da radi u pozadini. Ponekad je previše vezana za pravila, ali kada treba nešto organizovati – ona je najbolji izbor.

1. zadatak: Napravite tabelu sa najvažnijim pozitivnim i negativnim osobinama kandidata, njihovim sposobnostima, iskustvima i svim drugim informacijama koje mogu uticati na uspešnost mobilnosti.

Poređenje kandidata

Ime kandidata	Prednosti (Pro)	Nedostaci (Kontra)
Tetka Žuža		
Profesor Balaž		
Profesorka Edit		

2. zadatak

- Ko bi bio najbolji jasan izbor kao jedini prateći nastavnik? Zašto?
- Ako bi mogla da idu dva prateća nastavnika, ko bi to bio? Zašto?
- Ko ni u kom slučaju ne bi trebalo da ide sam? Zašto?

PREDLOŽENA REŠENJA

1. zadatak

Poređenje kandidata

Ime kandidata

Prednosti (Pro)

Nedostaci (Kontra)

Tetka Žuža

- mirna, iskusna
- odlično upravlja učenicima sa težim temperamentom
- dobar odnos sa roditeljima
- više puta učestvovala na studijskim putovanjima

- nema iskustva sa tinejdžerima
- ne govori strani jezik
- ne koristi rutinski digitalne uređaje
- zdravstveno stanje povremeno varira

Profesor Balaž

- energičan, tehnički ažuran
- dobro komunicira na engleskom
- lako stvara odnos sa mladima
- već učestvovao na usavršavanju u inostranstvu
- malo pedagoškog iskustva
- još nije vodio grupu u međunarodnom programu
- ponekad previše popustljiv
- sklon potcenjivanju kompleksnih situacija

Profesorka Edit

- stabilna i iskusna
- dobro govori engleski
- odlična u organizaciji, redovno vodi učenike na takmičenja
- lako se prilagođava
- dosta stroga, teško se opušta
- nije navikla na duža odsustva od porodice
- digitalne veštine srednjeg nivoa
- ponekad preterano opterećuje sebe obavezama

2. zadatak

Najbolji jasan izbor kao jedini prateći nastavnik: Tetka Žuža
Zašto?

- pouzdana i iskusna
- dobro upravlja napetošću tokom dugog zajedničkog boravka
- učenici će se osećati emocionalno sigurno
- jezičku barijeru kompenzuje toplinom i stabilnom ličnošću

Napomena: dobro bi bilo da uz sebe ima nekoga ko bolje govori engleski.

Ako mogu ići dva prateća nastavnika: Profesor Balaž i Tetka Žuža
Idealna kombinacija:

- Balaž donosi energiju, jezik i digitalnu podršku
- Žuža donosi smirenost, iskustvo i stabilnost u pozadini

Ko ni u kom slučaju ne bi trebalo da ide sam? Edit

Iako je izvrсна u organizaciji, u radu sa grupom tokom tri nedelje intenzivnog zajedničkog

života može se pokazati manje efikasnom, posebno ako je potrebno stalno održavati atmosferu i grupnu ravnotežu.